

HOTĂRÎRE
pentru controlul constituționalității unor prevederi din Legea nr.1104-XV
din 06.06.2002 “Cu privire la Centrul pentru Combaterea Crimelor
Economice și Corupției” și Legea nr.190-XVI din 26.07.2007
“Cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor
și finanțării terorismului”

nr. 27 din 25.11.2010

Monitorul Oficial nr.247-251/28 din 17.12.2010

* * *

În numele Republicii Moldova,
Curtea Constituțională în componența:
Dumitru PULBERE – președinte
Victor PUȘCAȘ – judecător
Petru RAILEAN – judecător
Elena SAFALERU – judecător
Valeria ȘTERBEȚ – judecător-raportor

grefier – Dina Musteața, cu participarea reprezentantului autorului sesizării, Vitalie Nagacevschi, reprezentantului Parlamentului, Victor Morgoci, reprezentantului permanent al Guvernului la Curtea Constituțională, Oleg Efrim, reprezentanților Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției, Alexei Secrieru, vicedirector, și Valeriu Sîrcu, șeful Serviciului de prevenire și combatere a spălării banilor, călăuzindu-se de art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție, art.4 alin.(1) lit.a) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, art.4 alin.(1) lit.a) și art.16 alin.(1) din Codul jurisdicției constituționale, a examinat în ședință plenară deschisă dosarul pentru controlul constituționalității unor prevederi din Legea nr.1104-XV din 06.06.2002 “Cu privire la Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției” și din Legea nr.190-XVI din 26.07.2007 “Cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului”.

Drept temei pentru examinarea dosarului a servit sesizarea deputatului în Parlament Valentin Chepteni, depusă la 18 iunie 2010, în conformitate cu prevederile art.24 și art.25 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, art.38 și art.39 din Codul jurisdicției constituționale.

Prin decizia Curții Constituționale din 30 iunie 2010 sesizarea a fost acceptată spre examinare în fond și înscrisă în ordinea de zi.

În procesul examinării preliminare a sesizării Curtea Constituțională a solicitat puncte de vedere Parlamentului, Președintelui Republicii Moldova, Guvernului, Ministerului Finanțelor, Ministerului Economiei, Curții Supreme de Justiție, Procuraturii Generale, Universității de Stat din Moldova, Academiei de Științe a Moldovei, Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției, Băncii Naționale a Moldovei.

Examinînd materialele dosarului, audiind informația prezentată de judecătorul-raportor și explicațiile participanților la proces, Curtea Constituțională

A CONSTATAT:

1. La 06.06.2002 Parlamentul a adoptat Legea cu privire la Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției nr.1104-XV¹ (în continuare – Legea nr.1104-XV din 06.06.2002). În sesizare, din această lege se contestă *art.7 alin.(1) lit.h, n*), care prevede că Centrul, în exercitarea atribuțiilor și obligațiilor, are dreptul:

¹ M.O., 2002, nr.91-94, art.668

“h) să suspende operațiunile persoanelor juridice, precum și ale persoanelor fizice subiecte ale activității de întreprinzător, pe conturi în bănci și în alte instituții financiare și să sechestreze mijloacele bănești, bunurile materiale, datoriile debitoare și alte active ale acestor persoane în cazul depistării unor

fapte de activitate economică ilicită, neonorării obligațiilor față de buget sau să sisteze executarea operațiunilor financiare limitate sau suspecte;

n) să sechestreze și/ori să ridice de la persoanele juridice, precum și de la persoanele fizice subiecte ale activității de întreprinzător, bunurile materiale, inclusiv mijloacele de transport, în cazul:

- lipsei, la momentul transportării, păstrării ori comercializării, a documentelor ce confirmă proveniența lor legală;

- păstrării de bunuri neînregistrate în documentele contabile sau păstrării lor în locuri nedeclarate autorității fiscale”.

Legea cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului nr.190-XVI² a fost adoptată la 26.07.2007 (în continuare – Legea nr.190-XVI din 26.07.2007). Din această lege se contestă *art.8 alin.(1) și alin.(2):*

² M.O., 2007, nr.141-145, art.597

“(1) Entitățile raportoare sînt obligate să informeze imediat Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției despre orice activitate sau tranzacție suspectă, în curs de pregătire, de realizare sau deja realizată. Datele privind tranzacția suspectă sînt reflectate într-un formular special, care se remite Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției în cel mult 24 de ore.

(2) Tranzacțiile realizate sau în proces de realizare printr-o operațiune cu o valoare ce depășește 500 de mii de lei, precum și cele realizate prin mai multe operațiuni, în decursul a 30 de zile calendaristice, în valoarea menționată, sînt reflectate în formularul special, care se remite Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției cel tîrziu la data de 15 a lunii imediat următoare lunii de gestiune”.

În opinia autorului sesizării, dispozițiile art.7 alin.(1) lit.h), n) din Legea cu privire la Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției și art.8 alin.(1) și alin.(2) din Legea cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului contravin prevederilor Constituției Republicii Moldova: art.1 alin.(3), art.4, art.16, art.21, art.46 alin.(2), (3), (4), art.54, art.126 alin.(1), alin.(2) lit.b), h), precum și prevederilor Convenției europene pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în mod expres: art.6, art.1 din Protocolul 1 adițional la Convenție, încălcînd astfel principiile egalității în drepturi, prezumției nevinovăției, dreptul la proprietatea privată și protecția acesteia, precum și principiul concurenței libere.

2. Examinînd prevederile contestate sub raportul dispozițiilor Legii Supreme și legislației în domeniu, Curtea reține următoarele.

În anul 2002 și, respectiv, 2007 Republica Moldova a devenit parte la Convenția privind spălarea banilor, depistarea, sechestrarea și confiscarea veniturilor provenite din activitatea infracțională din 8 noiembrie 1990³ și la Convenția Consiliului Europei privind spălarea, descoperirea, sechestrarea și confiscarea produselor infracțiunii și finanțarea terorismului din 16 mai 2005⁴, alăturîndu-se astfel eforturilor conjugate ale comunității internaționale de combatere a infracțiunilor economico-financiare și a terorismului.

³ Ratificată prin Legea nr.914-XV din 15.03.02, M. O., 2002, nr.43-45, art.281

⁴ Ratificată prin Legea nr.165-XVI din 13.07.07, M.O., 2007, nr.117-126, art.532

Curtea Constituțională relevă că aplicarea acestor tratate internaționale se limitează la acțiunile ce rezultă din activitatea infracțională și, în consecință, cad sub incidența normelor procesual penale. Astfel, măsurile legislative și de alt ordin, obligatorii pentru statele ce au devenit parte la aceste tratate, sînt “considerate necesare pentru a permite confiscarea instrumentelor și a veniturilor provenite din activitatea infracțională sau a bunurilor, valoarea cărora corespunde acestor venituri”. Obiectivele convențiilor în cauză constituie cooperarea reciprocă și realizarea unui schimb de date între statele părți, promovarea unei politici penale comune, contracararea infracționalității și anihilarea fluxurilor financiare provenite din activitatea infracțională, protecția societății de acest gen de infracțiuni. Măsurile elaborate de state în baza convențiilor trebuie să permită exercitarea de către persoanele afectate de aceste măsuri a căilor de recurs efective în vederea protecției drepturilor ce le aparțin.

3. Prin legile respective de ratificare, Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției a fost desemnat, de rînd cu alte organe, în calitate de autoritate responsabilă pentru realizarea prevederilor convențiilor menționate.

Potrivit Legii nr.1104-XV din 06.06.2002, Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției este un organ de ocrotire a normelor de drept, specializat în contracararea infracțiunilor economico-financiare și fiscale, precum și a corupției, fiind obligat să activeze în strictă conformitate cu Constituția Republicii Moldova, legile și alte acte normative, precum și cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, preponderent în baza principiului legalității, respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Atribuțiile și obligațiile Centrului sînt specificate expres în art.5 și art.6 ale legii. Din conținutul acestor articole se deduc trei direcții de activitate ale Centrului: de prevenție, operativă de investigație și de urmărire penală.

Legea nr.1104-XV din 06.06.2002 atribuie Centrului anumite drepturi, care se realizează în cadrul unor activități cu caracter administrativ, prin efectuarea măsurilor operative de investigație fără inițierea urmăririi penale, prin efectuarea măsurilor operative de investigație în cadrul urmăririi penale și în cazurile concrete cu privire la contravențiile administrative și de urmărire penală.

4. Curtea relevă că prevederile contestate ale art.7 alin.(1) lit.h) și lit.n) din Legea nr.1104-XV și art.8 alin.(1) și alin.(2) din Legea nr.190-XVI implică imixțiuni în exercițiul unor drepturi și libertăți ale persoanei.

Curtea va analiza și va aprecia prevederile contestate în corelare cu Legea privind activitatea operativă de investigații⁵ și Codul de procedură penală⁶, ca legi speciale în domeniul care face obiectul legilor, ale căror norme au fost sesizate.

⁵ Legea nr.45-XIII din 12.04.1994, Republicată: M.O., 2003, nr.11-13, art.38

⁶ M. O., 2003, nr.104-110, art.447

Potrivit normelor contestate ale art.7 alin.(1) lit.h) și lit.n) din Legea nr.1104-XV din 06.06.2002, Centrul este în drept de a efectua:

- suspendarea operațiunilor persoanelor juridice, precum și ale persoanelor fizice subiecte ale activității de întreprinzător, pe conturi în bănci și în alte instituții financiare,
- sechestrarea mijloacelor bănești, a bunurilor materiale, a datoriilor debitoare și a altor active ale acestor persoane în cazul depistării unor fapte de activitate economică ilicită, neonorării obligațiilor față de buget,
- sistarea executării operațiunilor financiare limitate sau suspecte,
- sechestrarea de la persoanele juridice, precum și de la persoanele fizice subiecte ale activității de întreprinzător, a bunurilor materiale, inclusiv a mijloacelor de transport,
- ridicarea de la persoanele juridice, precum și de la persoanele fizice subiecte ale activității de întreprinzător, a bunurilor materiale, inclusiv a mijloacelor de transport.

Curtea menționează că legea nu indică expres în care dintre cele trei direcții de activitate ale Centrului: de prevenție, operativă de investigație, de urmărire penală, se încadrează acțiunile enumerate în normele contestate.

Legea privind activitatea operativă de investigații stipulează măsurile operative de investigații și organele abilitate să execute aceste măsuri, temeiurile, condițiile și modul de îndeplinire a măsurilor operative de investigații, obligațiile și drepturile organelor care execută activitatea operativă de investigații, precum și controlul acestei activități.

Potrivit art.13 alin.(1) lit.a) din această lege, organele împuternicite cu executarea activității operative de investigații au dreptul să îndeplinească doar măsurile operative de investigații enumerate în articolul 6.

Astfel, potrivit alin.(2) art.6 al legii, Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției efectuează exclusiv măsurile operative de investigații prevăzute la pct.1) și pct.2) lit.n) – p), dintre care menționăm controlul transmiterii banilor sau a altor valori materiale estorcate, monitorizarea tranzacțiilor efectuate prin unul sau mai multe conturi bancare... și numai în cazurile în care aceste măsuri sînt necesare pentru... prevenirea sau descoperirea infracțiunilor grave, deosebit de grave și excepțional de grave.

Art.6 din Legea privind activitatea operativă de investigații nu prevede, nici la categoria măsurilor operative de investigații și nici la categoria măsurilor asiguratorii, *suspendarea* operațiunilor persoanelor juridice, precum și a persoanelor fizice subiecte ale activității de întreprinzător pe conturi în bănci și în alte instituții financiare, *sechestrarea* mijloacelor bănești, a bunurilor materiale, a datoriilor debitoare și a altor active ale acestor persoane în cazul depistării unor fapte de activitate economică ilicită, neonorării obligațiilor față de buget, *sistarea* executării operațiunilor financiare limitate sau suspecte, *sechestrarea* și

ridicarea de la persoanele juridice, precum și de la persoanele fizice subiecte ale activității de întreprinzător, a bunurilor materiale, inclusiv a mijloacelor de transport, acțiuni pe care Centrul este în drept să le opereze conform Legii nr.1104-XV din 06.06.2002.

Prin urmare, Centrul poate executa acțiunile menționate doar în cadrul procedurii de urmărire penală, în cazul intentării unei acțiuni penale și în strictă corespundere cu prevederile Codului de procedură penală. Curtea observă că Legea nr.1104-XV din 06.06.2002 nu conține nici o stipulație privind obligativitatea executării acestor acțiuni doar în cazul intentării unei acțiuni penale.

Totodată, din prevederile Legii privind activitatea operativă de investigații nu rezultă suficient de clar dacă acțiunile stipulate de art.8 alin.(1) și (2) din Legea nr.190-XVI din 26.07.2007 intră în competența Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției.

Ca organ de urmărire penală, Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției, și anume Direcția generală de urmărire penală din cadrul ei, efectuează urmărirea penală în strictă conformitate cu prevederile legii procesuale penale și doar privind infracțiunile date în competența sa potrivit prevederilor art.269 CPP.

5. *Sechestrarea și ridicarea* bunurilor persoanei fizice sau juridice pot fi efectuate în cursul urmăririi penale cu respectarea principiului constituțional al inviolabilității proprietății și doar în baza hotărârii judecătorești (art.13 CPP).

Astfel, unele acțiuni, pe care Centrul este în drept să le execute, specificate în art.7 alin.(1) lit.h) și lit.n) din Legea nr.1104-XV, cum ar fi sechestrarea mijloacelor bănești, a bunurilor materiale, ridicarea de la persoanele juridice, precum și de la persoanele fizice subiecte ale activității de întreprinzător, a bunurilor materiale, inclusiv a mijloacelor de transport, își găsesc reglementare în normele generale ale legislației procesual penale cu aplicabilitate doar în cadrul urmăririi penale în calitate de acțiuni de urmărire penală. Articolul 202 CPP prevede în calitate de măsură asiguratorie sechestrarea bunurilor mobile și imobile, care poate fi executată în cursul procesului penal pentru repararea prejudiciului cauzat de infracțiune, precum și pentru garantarea executării pedepsei amenzii în conformitate cu art.203-210 CPP.

Actul de sechestrare, fiind o acțiune eminentamente procesuală, trebuie să fie prevăzută de o manieră care să stabilească limitele aplicării ei. Condițiile și detaliile procedurale, de regulă, sînt prevăzute în normele CPP.

Potrivit prevederilor CPP, punerea sub sechestrare constă în indisponibilizarea bunurilor mobile și imobile care aparțin bănuțitului, învinutului, inculpatului, precum și părții civilmente responsabile, în cazurile prevăzute de lege, indiferent de natura bunurilor și de faptul la cine se află acestea, doar în cadrul unui proces penal, cu respectarea strictă a drepturilor și garanțiilor procesuale. Ridicarea de obiecte sau documente, potrivit art.126 CPP, se efectuează doar de către organul de urmărire penală. Ridicarea de documente ce conțin informații care constituie secret de stat, comercial, bancar, precum și ridicarea informației privind convorbirile telefonice, se efectuează numai cu autorizația judecătorului de instrucție. Ridicarea de obiecte sau documente în alte situații se efectuează în baza ordonanței motivate a organului de urmărire penală.

Luînd în considerație faptul că art.203 CPP definește sechestrarea ca act care constă în inventarierea bunurilor și interzicerea proprietarului sau posesorului de a dispune de ele, iar în privința conturilor și a depozitelor bancare sînt încetate orice operațiuni, Curtea, analizînd normele contestate, nu a putut identifica deosebirea în plan procesual între acțiunea de sechestrare și acțiunile de suspendare și sistare a operațiunilor.

Potrivit prevederilor art.153¹ din Codul fiscal⁷, titlul V, Centrul poate efectua controale fiscale doar în cadrul urmăririi penale, adică în strictă conformitate cu prevederile legii procesuale penale.

⁷ M.O. Ediție specială, 08.02.2007

Cu referire la celelalte acțiuni, pe care Centrul este în drept să le execute conform normelor contestate, Curtea observă că acestea nu sînt reglementate de Codul de procedură penală.

Astfel, Curtea conchide că dispozițiile art.7 alin.(1) lit.h) și lit.n) din Legea nr.1104-XV din 06.06.2002, precum și dispozițiile art.8 alin.(1) și alin.(2) din Legea nr.190-XVI din 26.07.2007, vin în contradicție cu dispozițiile legilor speciale: Codul de procedură penală și Legea privind activitatea operativă de investigații.

În Hotărîrea nr.1 din 22.01.2008 privind controlul constituționalității art.2 alin.(1) și alin.(4) din Codul de procedură penală⁸ Curtea a menționat că: “În vederea unificării cadrului legal procesual și excluderii prevederilor confuze și contradictorii, în scopul respectării drepturilor și libertăților

fundamentale ale tuturor persoanelor implicate în procesul penal, legiuitorul a stipulat că normele juridice cu caracter procesual din alte legi naționale pot fi aplicate numai cu condiția că sînt incluse în Codul de procedură penală...Codul de procedură penală nu are prioritate față de alte legi organice, însă ca lege specială, după regulile generale ale dreptului, indiferent de data adoptării, el dobîndește superioritate față de alte legi organice după principiul *lex specialis derogat generali*... O asemenea tehnică legislativă este de natură să asigure eliminarea inadvertențelor între prevederile Codului de procedură penală și normele procesuale penale cuprinse în alte legi, aplicarea coerentă, certă și uniformă a normelor respective, astfel încît să se poată garanta respectarea deplină a drepturilor și libertăților fundamentale ale omului”.

⁸ M.O., 2008, nr. 25-27, art.1

Astfel, Curtea conchide că abilitarea Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției cu dreptul de executare a altor măsuri asiguratorii, decît cele prevăzute de CPP și Legea privind activitatea operativă de investigații, contravine principiilor enunțate mai sus.

6. Normele contestate intră în contradicție și cu prevederile Convenției privind spălarea banilor, depistarea, sechestrarea și confiscarea veniturilor provenite din activitatea infracțională.

Prevederile Convenției, în art.8, încadrează sechestrarea și alte măsuri inferioare confiscării la măsurile provizorii, care pot fi întreprinse de părți asupra bunurilor ce au constituit obiectul cererii sau care ar putea permite satisfacerea unei astfel de cereri, la cererea altei părți, care a pornit o procedură penală sau o acțiune de confiscare. Astfel, Centrul, conform Convenției, nu poate dispune în mod arbitrar sechestrarea, suspendarea, sistarea operațiunilor bancare, informarea cu privire la acțiunile suspecte, în lipsa unei cereri, sentințe sau hotărîri judiciare (alin.(2) art.14 din Convenție). Conform art.12 din Convenție, acțiunile provizorii trebuie să fie executate în conformitate cu dreptul intern și în măsura în care nu sînt incompatibile cu acesta.

În Raportul explicativ la Convenție se arată că prin legislația națională necesită a fi reglementat “un ansamblu complet de reguli aplicabile oricărei din fazele procedurii, de la primele investigații pînă la pronunțarea sentinței și executarea deciziilor de confiscare și implementarea mecanismelor suplă, dar eficiente”.

Or, normele contestate nu reglementează cu claritate competențele și tehnicile de investigare la fiecare fază de activitate: atît în afara procesului penal, inclusiv în cadrul unor activități cu caracter administrativ, cît și în cadrul unui proces penal. Reprezentanții Centrului au comunicat în ședința Curții că acțiunile contestate sînt acte premergătoare procesului penal, iar informația care se acumulează este secretizată.

7. Curtea consideră că normele contestate implică ingerința organului statal abilitat în exercițiul dreptului de proprietate, garantat de art.46 din Constituție și art.1 din Protocolul 1 adițional la Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, potrivit cărora averea dobîndită licit nu poate fi confiscată. Caracterul licit al dobîndirii se prezumă. Bunurile destinate, folosite sau rezultate din infracțiuni ori contravenții pot fi confiscate numai în condițiile legii. În astfel de situații, se poate constata că nu este respectată regula, potrivit căreia ingerința în exercițiul dreptului la proprietate cade sub rezerva exigenței securității juridice sau legalității, care prevede că lipsirea de proprietate trebuie să fie efectuată în “condițiile prevăzute de lege”; securitatea juridică presupune existența și respectarea prevederilor suficient de accesibile și precise ale legislației naționale, care satisfac exigențele esențiale impuse de conceptul de “drept”.

8. La aprecierea constituționalității normelor contestate din Legea nr.190-XVI din 26.07.2007, Curtea a luat în considerare și faptul că informațiile vizate în aceste norme constituie secret comercial și pot fi utilizate contrar principiului concurenței loiale. Acțiunile de informare asupra tranzacțiilor suspecte pot afecta drepturile patrimoniale ale persoanelor, avînd în vedere că ele nu se efectuează în cadrul unui proces penal. Legea nu reglementează condițiile și termenul acumulării informațiilor, domeniile de utilizare a acestora. Legea obligă entitățile raportoare să prezinte informațiile Serviciului de prevenire și combatere a spălării banilor al Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției, care, conform alin.(11) art.7 al Legii cu privire la combaterea terorismului, asigură prevenirea și combaterea finanțării terorismului în limitele competențelor stabilite de legislație⁹. Însă activitatea și limitele de competență ale Serviciului de prevenire și combatere a spălării banilor nu sînt reglementate de legislația în vigoare.

⁹ Legea nr.539-XV din 12.10.2001, M.O., 2001, nr.147-149, art.1163

Opiniile Curții sînt în concordanță cu jurisprudența în domeniu a Curții Europene. Astfel, în cauza Lupșa contra României Curtea Europeană a menționat că “nici o persoană care face obiectul unei măsuri bazate pe motive de siguranță națională nu trebuie lipsită de garanții împotriva arbitrarului. În special, ea trebuie să aibă posibilitatea de a cere controlul măsurii litigioase de către un organ independent și imparțial, abilitat să analizeze toate chestiunile de fapt și de drept pertinente pentru a putea statua asupra legalității măsurii și a sancționa un eventual abuz al autorităților. În fața acestui organ de control, persoana respectivă trebuie să beneficieze de o procedură contradictorie pentru a-și putea prezenta punctul de vedere și a respinge argumentele autorităților (Cauza *Al-Nashif*, §§123 și 124)”¹⁰. Pe aceeași cauză, constatînd încălcarea dreptului la viața privată a persoanei, Curtea Europeană a recunoscut că această încălcare a dreptului rezultă din faptul că “împotriva reclamantului nu s-a declanșat nici o urmărire penală pentru faptul că a participat la comiterea vreunei infracțiuni în România sau într-o altă țară. În afară de motivul general menționat mai sus, autoritățile nu i-au oferit reclamantului nici o altă precizare”.

¹⁰ Cauza Lupșa contra României (Cererea nr.10337/04) din 18.05.2006, §38

Într-o altă cauză Curtea Europeană a concluzionat că “atunci cînd este vorba de chestiuni legate de drepturile fundamentale, dacă puterea de apreciere acordată executivului nu ar cunoaște limite, legea ar putea să încalce preeminența dreptului, unul dintre principiile fundamentale ale unei societăți democratice consacrate prin Convenție”¹¹. Într-adevăr, existența unor garanții adecvate și suficiente împotriva abuzurilor, printre care se numără mai ales procedurile de control eficient exercitat de către puterea judiciară, este cu atît mai necesară, cu cît, sub pretextul apărării democrației, asemenea măsuri riscă să o submineze, chiar să o distrugă¹² (vezi, *mutatis mutandis*, Cauza Rotaru împotriva României [GC], nr.28.341/95, §§55, 59, CEDO 2000-V). Referindu-se la caracterul secret al măsurilor provizorii, de interceptare a convorbirilor telefonice, similar celui de acumulare a informațiilor privind operațiunile financiare ale persoanelor, vizate de normele contestate în prezenta cauză, Curtea Europeană a considerat că “din cauza caracterului ei secret, exercitarea puterii de interceptare poate da naștere cu ușurință, în cazuri individuale, la abuzuri cu consecințe negative pentru întreaga societate democratică (...). În aceste condiții, interceptarea comunicațiilor poate fi privită ca “necesară într-o societate democratică” numai dacă sistemul de supraveghere secretă conține garanții adecvate împotriva abuzurilor...”¹³. În acest sens, Curtea subliniază că “*nu există, în principiu, motive pentru a exclude din această interpretare a noțiunii de “viață privată” activitățile de natură profesională sau de afaceri*”¹⁴.

¹¹ Cauza Malone contra Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord (Cererea nr.14038/88) din 02.08.1984, §68

¹² Cauza Rotaru contra României (Cererea nr.28341/95) din 04.05.2000, §§55, 59

¹³ Cauza Malone contra Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord (Cererea nr.14038/88) din 02.08.1984, §81

¹⁴ Cauza Amann contra Elveției (Cererea nr.27798/95) din 16.02.2000, §65

9. Normele contestate nu conțin măsuri de protecție contra acțiunilor arbitrare ale autorităților publice, astfel încît persoanele interesate să dispună de posibilitatea de a avea acces efectiv la justiție pentru a-și apăra drepturile, așa cum prevede art.5 din Convenția din 8 noiembrie 1990 și art.8 din Convenția din 16 mai 2005.

Acest fapt creează un risc sporit pentru ordinea de drept, pentru protejarea drepturilor, libertăților și demnității persoanelor, care în consecință pot fi supuse unor ingerințe nejustificate, uneori abuzive din partea autorităților abilitate.

Curtea menționează că prin lipsa măsurilor de protecție adecvate se încalcă dreptul persoanei la un proces echitabil, garantat de art.21 din Constituție și art.6 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, fapt care, la rîndul său, duce la încălcarea prevederilor art.16 din Constituție, potrivit cărora respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului, toți cetățenii Republicii Moldova sînt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.

10. Curtea Constituțională consideră concludentă critica formulată de către autorul sesizării privind încălcarea prin normele contestate a art.126 alin.(1) și alin.(2) lit.b), h) din Legea Supremă. Curtea relevă că activitatea de întreprinzător este o activitate specifică, strîns legată de fluxurile financiare și

îndeplinirea cu bună-credință a obligațiilor contractuale. Suspendarea și/sau sistarea operațiunilor bancare în condiții incerte poate afecta grav interesele patrimoniale ale agenților economici. Suspendarea, sistarea sau sechestrarea fluxurilor financiare nu numai aduc atingere credibilității agenților economici, dar și pot conduce la sancțiuni financiare grave impuse de partenerii de afaceri, pentru care acțiunea ilegală a organului public de investigare nu reprezintă un caz de forță majoră pentru exonerarea de răspundere civilă. Aceste măsuri, precum și prezentarea informațiilor ce constituie secret comercial în condiții imprevizibile, precum și aplicarea sechestrului pe toate tipurile de bunuri fără sancțiunea unei instanțe judiciare, fără posibilitatea de a contesta măsurile aplicate în termene rezonabile într-o autoritate judiciară independentă, nu pot fi apreciate de Curtea Constituțională ca măsuri ce garantează orientarea statului spre economia de piață, libertatea comerțului și activității de întreprinzător, protecția concurenței loiale, crearea unui cadru favorabil valorificării tuturor factorilor de producție, inviolabilitatea investițiilor persoanelor fizice și juridice, inclusiv străine, statuate de art.126 alin.(1) și alin.(2) lit.b), h) din Legea Supremă.

11. În sensul art.23 din Constituție, o restrângere poate fi considerată “prevăzută de lege”, în termenii art.54 din Constituție, numai dacă ea este formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite.

În cauza *Rotaru versus România* Curtea Europeană a reamintit jurisprudența sa constantă, conform căreia “prevăzut de lege” înseamnă nu doar o anume bază legală în dreptul intern, ci și calitatea legii: astfel, legea trebuie să fie accesibilă persoanei în cauză și să fie previzibilă sub aspectul consecințelor sale (a se vedea și *Hotărârea Amann împotriva Elveției*, alin.50)¹⁵.

¹⁵ Cauza *Rotaru contra României* (Cererea nr.28341/95) din 04.05.2000, §52

Articolul 1 al Convenției din 8 noiembrie 1990 definește anumiți termeni, care constituie baza mecanismului de cooperare internațională prevăzut de Convenție și câmpul de aplicare al ei. Conform Raportului explicativ la Convenție, “numărul de termeni care trebuie definiți a fost limitat la cei care sînt strict necesari pentru aplicarea corectă a Convenției. Mai multe definiții sînt interpretate într-o manieră generală, astfel încât un aspect sau altul al unei legislații interne să nu se îndepărteze de câmpul de aplicare al Convenției”. Curtea menționează că aceste prevederi convenționale nu au fost respectate. Neelucidarea sensului exact al imixtiunii creează pentru persoanele juridice, precum și persoanele fizice subiecte ale activității de întreprinzător, situații de incertitudine, prin aceasta normele contestate intrînd în contradicție cu principiul previzibilității.

Normele contestate din Legea nr.1104-XV din 06.06.2002 și din Legea nr.190-XVI din 26.07.2007 operează cu un șir de noțiuni care nu au fost definite, cum ar fi: *tranzacție suspectă, în curs de pregătire, de realizare sau deja realizată; suspendarea operațiunilor persoanelor juridice, precum și ale persoanelor fizice subiecte ale activității de întreprinzător; sechestrarea mijloacelor bănești, a bunurilor materiale; sistarea executării operațiunilor financiare limitate sau suspecte; ridicarea bunurilor materiale, activitate economică ilicită, tranzacție suspectă, activitate suspectă, operațiuni financiare limitate*, creînd un șir de incertitudini în aplicarea acestor legi, fiind în discordanță cu exigențele clarității și previzibilității legii.

În ședința Curții Constituționale reprezentantul Centrului a menționat că acești termeni, care țin de Legea cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, sînt definiți în Ghidul activităților sau tranzacțiilor suspecte, adoptat de Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției în baza Ordinului nr.118 din 20.11.2007¹⁶. În acest sens Curtea relevă că ghidul, fiind un act de uz intern, nu poate conține norme primare. Conform exigențelor tehnicii legislative, definițiile noțiunilor trebuie să fie expuse în legea care le utilizează, or, ghidul nu poate substitui legea. Conform lit.r) alin.(1) art.7 din Legea nr.1104-XV din 06.06.2002, Centrul are dreptul să participe la elaborarea și perfecționarea cadrului legislativ, nu să adopte norme cu caracter primar.

¹⁶ M.O., 2007, nr.203-206, art.741

Avînd în vedere enunțurile expuse, Curtea apreciază normele contestate din Legile nr.1104-XV din 06.06.2002 și nr.190-XVI din 26.07.2007 drept neconstituționale.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art.140 din Constituție, art.26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională și art.62 lit.a) din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

HOTĂRĂȘTE:

1. Se declară drept neconstituționale prevederile art.7 alin.(1) lit.h) și lit.n) din Legea nr.1104-XV din 6 iunie 2002 “Cu privire la Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției” și prevederile art.8 alin.(1) și alin.(2) din Legea nr.190-XVI din 26 iulie 2007 “Cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului”.

2. Prezenta hotărîre este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE Dumitru PULBERE

Chișinău, 25 noiembrie 2010.

Nr.27.

OPINIE SEPARATĂ

expusă în temeiul art.27 alin.(5) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și art.67 din Codul jurisdicției constituționale

Considerăm nefondată hotărîrea Curții Constituționale, prin care au fost declarate neconstituționale dispozițiile art.7 alin.(1) lit.h) și lit.n) din Legea nr.1104-XV din 6 iunie 2002 și art.8 alin.(1) și alin.(2) din Legea nr.190-XVI din 26 iulie 2007, pentru următoarele considerente.

1. Potrivit atribuțiilor sale, statuate de Constituție și legislația în domeniu, Curtea Constituțională are obligația de a controla constituționalitatea normelor legale contestate, dar nu de a verifica dacă acestea corespund cu normele altor legi. Însă în hotărîrea sa Curtea a analizat și a apreciat prevederile contestate în raport cu Legea privind activitatea operativă de investigații și Codul de procedură penală, enunțînd în consecință concluzii controversate pe care le considerăm inacceptabile.

Astfel, invocînd Legea privind activitatea operativă de investigații, Curtea a subliniat că “legea nu indică expres în care dintre cele trei direcții de activitate ale Centrului: de prevenție, operativă de investigație, de urmărire penală, se încadrează acțiunile enumerate în normele contestate”.

În continuare, referindu-se la art.13 alin.(1) și art.6 alin.(2) din aceeași lege, Curtea a dedus că legea nu prevede nici la categoria măsurilor operative de investigații și nici la categoria măsurilor asiguratorii acțiunile stipulate în art.7 alin.(1) lit.h) și lit.n) din Legea nr.1104-XV din 06.06.2002.

După ce a examinat compatibilitatea normelor contestate cu prevederile altor legi, Curtea a conchis că “Centrul poate executa acțiunile menționate doar în cadrul procedurii de urmărire penală, în cazul intentării unei acțiuni penale și în strictă corespundere cu prevederile Codului de procedură penală”. Astfel, Curtea a interpretat normele legale, arogîndu-și atribuția Parlamentului.

2. Considerăm această concluzie a Curții incorectă. Potrivit Legii nr.1104-XV din 06.06.2002, Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției este un organ de ocrotire a normelor de drept, specializat în contracararea infracțiunilor economico-financiare și fiscale, precum și a corupției, care activează în conformitate cu Constituția Republicii Moldova, cu legislația națională, cu alte acte normative, precum și cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

Prin art.5 al Legii nr.1104-XV din 06.06.2002 și art.11 al Legii nr.190-XVI din 26.07.2007 Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției a fost învestit cu competența de a preîntîmpina, depista, cerceta și curma contravențiile și infracțiunile economico-financiare și fiscale, de a contracara corupția și protecționismul, de a preveni și combate spălarea banilor și finanțarea terorismului, în acest scop avînd sarcina de a colecta, analiza și prelucra informațiile privind tranzacțiile și alte activități suspecte; de a întreprinde măsuri operative de investigație, conform legislației în vigoare; de a sesiza organele competente despre cauzele și condițiile care favorizează comiterea acțiunilor ilicite, pentru luarea măsurilor stabilite de legislație etc.

Măsurile prevăzute la art.7 alin.(1) lit.h) și lit.n) din Legea nr.1104-XV din 06.06.2002, puse în sarcina Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției, pot fi efectuate cu respectarea prevederilor Codului de procedură penală nr.122-XV din 14.03.2003, Legii cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului nr.190-XVI din 26.07.2007, Legii cu privire la instituțiile financiare nr.550-XIII din 21.07.1995.

Potrivit art.269 din Codul de procedură penală, organul de urmărire penală al Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției efectuează urmărirea penală în cazul infracțiunilor prevăzute de Codul penal în art.191, art.195, art.236-261 (infracțiuni economice), art.324-346 (infracțiuni săvîrșite de persoane cu funcții de răspundere).

Pe aceste cazuri Centrul întreprinde măsuri operative de investigație.

3. Enumerînd acțiunile Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției, stipulate în art.7 alin.(1) lit.h) și lit.n) din Legea nr.1104-XV din 06.06.2002, Curtea n-a specificat că aceste acțiuni pot fi efectuate numai în cazul depistării unor fapte de activitate economică ilicită, neonorării obligațiilor față de buget, executării operațiunilor financiare limitate sau suspecte.

Potrivit art.7 alin.(1) lit.n) din lege, Centrul este în drept să sechestreze și/ori să ridice bunurile materiale de la persoanele juridice, precum și de la persoanele fizice subiecte ale activității de întreprinzător, doar în două cazuri:

a) lipsa la momentul transportării, păstrării ori comercializării a documentelor ce confirmă proveniența lor legală;

b) păstrarea de bunuri neînregistrate în documente contabile sau păstrarea lor în locuri nedeclarate autorității fiscale.

Astfel, concluzia Curții că dispozițiile art.7 alin.(1) lit.h) și lit.n) “implică imixțiuni în exercițiul unor drepturi și libertăți ale persoanei” este corectă, însă imixțiunile respective se înscriu în limitele admisibile ale art.54 din Constituție, deoarece sînt prevăzute de lege și sînt necesare în interesele securității naționale, bunăstării economice a țării. Luînd în considerare pericolul extrem de mare al infracțiunilor de spălare a banilor și terorismului, măsurile respective prevăzute de lege sînt proporționale și cu situația care a determinat aplicarea lor. Concluzia se bazează pe consecințele extrem de grave ale acestor infracțiuni pentru securitatea națională și internațională. În această ordine de idei considerăm necesar a readuce în atenție atentatele teroriste din 11 septembrie 2001 în SUA și a evidenția faptul că acestea au constituit un imbold tranșant pentru Republica Moldova de a adopta reglementările contestate. Lupta împotriva spălării banilor și a terorismului a devenit un subiect de stringență actualitate pentru întreaga omenire, aflîndu-se permanent pe agenda de lucru a organismelor internaționale.

Conform art.54 din Constituție, normele contestate nu aduc atingere existenței drepturilor restrînse. Or, persoanele, drepturile și interesele legitime ale cărora au fost lezate, pot înainta, în temeiul art.298 alin.(1) din Codul de procedură penală, plîngere împotriva acțiunilor și inacțiunilor organului de urmărire penală și ale organului care exercită activitate operativă de investigații. De asemenea, în conformitate cu art.313 alin.(1) din Codul de procedură penală, plîngerile împotriva acțiunilor și actelor ilegale ale organului de urmărire penală și ale organelor care exercită activitate operativă de investigații pot fi înaintate judecătorului de instrucție.

4. În p.5 al hotărîrii Curtea a subliniat că sechestrarea și ridicarea bunurilor persoanei fizice sau juridice pot fi efectuate în cursul urmăririi penale... doar în baza hotărîrii judecătorești (art.13 din Codul de procedură penală), cu respectarea art.202, art.203-210 din Codul de procedură penală.

Sîntem de acord cu această concluzie, însă nu este clară remarca făcută de Curte în acest context: “Curtea, analizînd normele contestate, nu a putut identifica deosebirea în plan procesual între acțiunea de sechestrare și acțiunile de suspendare și sistare a operațiunilor”.

Subliniem în mod special că prevederile contestate ale art.7 alin.(1) lit.h) și lit.n) din Legea nr.1104-XV din 06.06.2002 stipulează suspendarea operațiunilor pe conturile bancare și sechestrarea bunurilor, dar nicidecum confiscarea bunurilor, care constă în trecerea, forțată și gratuită, în proprietatea statului a bunurilor utilizate la săvîrșirea infracțiunilor sau rezultate din infracțiuni.

Măsurile asiguratorii prevăzute de art.7 alin.(1) lit.h) și lit.n) din Legea nr.1104-XV din 06.06.2002 nu urmăresc deposedarea proprietarului de bunuri, ci au drept scop combaterea activităților criminale, fiind în acest sens modalități eficiente, verificate în timp. Sistarea tranzacției constă în interzicerea temporară a transferului, lichidării, transformării, plasării sau micșorării bunurilor ori asumarea temporară a custodiei sau a controlului asupra bunului, iar sechestrul, conform art.203 din Codul de procedură penală, este o măsură procesuală de constrîngere, care constă în inventarierea bunurilor și interzicerea proprietarului sau posesorului de a dispune de ele, iar în caz de necesitate, de a se folosi de aceste bunuri.

Pentru contracararea ilegalităților, Centrul în toate cazurile aplică normele contestate în concordanță cu legislația procesuală penală, conform competențelor care îi revin.

Punerea sub sechestrul constă în indisponibilizarea bunurilor mobile și imobile care aparțin bănuțitului, învinuțitului, inculpatului, precum și părții civilmente responsabile, în cazurile prevăzute de lege, indiferent de natura bunurilor și de faptul la cine se află acestea, doar în cadrul unui proces penal, cu respectarea strictă a drepturilor și garanțiilor procesuale. Prin urmare, acțiunile Centrului în privința bunurilor materiale, proprietarul cărora nu este identificat, sau a bunurilor care nu sînt înregistrate nu pot fi considerate ca fiind contrare normelor constituționale și instrumentelor internaționale de protecție a drepturilor omului, întrucît sînt proporționale și conforme intereselor unei societăți democratice, securității naționale, siguranței publice și urmăresc apărarea drepturilor și libertăților cetățenilor.

De asemenea, nu putem accepta concluzia Curții că “normele contestate implică ingerința organului statal în exercitarea dreptului de proprietate, garantat de art.46 din Constituție și art.1 din Protocolul 1 adițional la Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale”. Or, acțiunile Centrului sînt îndreptate asupra bunurilor materiale, proprietarul cărora nu este identificat.

Prevederile art.7 alin.(1) lit.h) și lit.n) din Legea nr.1104-XV din 06.06.2002 nu contravin art.46 și art.54 din Constituție, cu atît mai mult, cu cît, potrivit art.46 alin.(2), alin.(4) și alin.(5) din Constituție, dreptul la proprietate nu are un caracter absolut. Exercițiul unor drepturi sau al unor libertăți, după cum am mai menționat, poate fi restrîns, în limitele articolului 54 din Constituție, *în scopul prevenirii infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane.*

În acest context este relevantă jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care, în Hotărîrea nr.7256/1975 din 10 decembrie 1976, DR nr.8, X c/Belgique, a arătat că blocarea conturilor unei persoane, ca urmare a instituirii unui sechestrului dispus în cadrul soluționării diverselor litigii, nu constituie o privare de proprietate.

5. De subliniat că prevederile art.8 alin.(1) și alin.(2) din Legea cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului nr.190-XVI din 26 iulie 2007 sînt conforme și cu Directiva 60/2005 din 26 octombrie 2005 a Parlamentului European și a Consiliului Uniunii Europene privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor și finanțării terorismului. Astfel, art.29 din Directiva 60/2005 stipulează că tranzacțiile suspecte trebuie raportate Unității de Informații Financiare (UIF), care servește drept centru național de primire, analiză și comunicare către autoritățile competente a rapoartelor privind tranzacțiile suspecte și a altor informații privind posibile fenomene de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului.

Concluzia Curții că “activitatea și limitele de competență ale Serviciului de prevenire și spălare a banilor nu sînt reglementate de legislația în vigoare” este lipsită de temei, deoarece statutul acesteia, ca subdiviziune a Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției, este reglementat de Legea nr.1104-XV din 06.06.2002.

În acest sens sînt concludente art.13 alin.(2) al Convenției Consiliului Europei privind spălarea, descoperirea, sechestrarea și confiscarea produselor infracțiunii și finanțarea terorismului, adoptată în anul 2005 la Varșovia, art.22 și art.24 ale Directivei nr.60/2005 a Parlamentului European și a Consiliului Uniunii Europene privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor și finanțării terorismului și Recomandarea 13 a FAFT (Grupul de Acțiune Financiară Internațională), potrivit cărora, dacă o instituție financiară suspectează sau are motive de a suspecta că mijloacele financiare provin dintr-o activitate criminală sau sînt legate de finanțarea terorismului, ea trebuie să fie obligată prin lege sau regulament să raporteze prompt suspiciunile sale.

6. Analizînd prevederile art.8 alin.(1) și alin.(2) din Legea nr.190-XVI din 26.07.2007, Curtea nu le-a corelat cu norma lit.i) alin.(1) art.7 din Legea nr.1104-XV din 06.06.2002, care prevede dreptul Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției “să solicite și să primească de la persoanele juridice și fizice informații, materiale și date ce constituie secret comercial și bancar, necesare pentru exercitarea atribuțiilor sale, *doar în cadrul unui proces penal pornit, cu autorizația judecătorului de instrucție*, precum și în cazul exercitării atribuțiilor speciale prevăzute de legislația cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului”. Așadar, prezentarea informațiilor de către entitățile raportoare are loc în limitele rigide prevăzute de lege: doar în cadrul unui proces penal pornit și doar cu autorizația judecătorului de instrucție.

7. Respingem concluzia Curții privind încălcarea prin normele contestate a art.126 din Constituție.

Conform art.126 alin.(1) și alin.(2) lit.b) și lit.h) din Constituție, economia Republicii Moldova este economie de piață, de orientare socială, bazată pe proprietatea privată și pe proprietatea publică, antrenate în concurență liberă. Statul trebuie să asigure:

b) libertatea comerțului și activității de întreprinzător, protecția concurenței loiale, crearea unui cadru favorabil valorificării tuturor factorilor de producție;

h) inviolabilitatea investițiilor persoanelor fizice și juridice, inclusiv străine.

Prin măsurile prevăzute la art.7 alin.(1) lit.h) și lit.n) din Legea nr.1104-XV din 06.06.2002 și la art.8 al Legii nr.190-XVI din 26.07.2007, statul supraveghează respectarea principiilor economiei de piață, în contextul căreia fluxurile financiare provenite din activități infracționale pot prejudicia stabilitatea și reputația sectorului financiar și amenința economia de piață. Prin aplicarea acestor măsuri statul protejează libertatea comerțului și concurența loială, barînd calea agenților economici – infractori.

8. Argumentele Curții că acțiunile de informare asupra tranzacțiilor suspecte pot afecta drepturile patrimoniale ale persoanelor nu sînt concludente. Păstrarea secretului comercial este garantată printr-un șir de prevederi legale.

Conform art.1 al Convenției privind spălarea banilor, depistarea, sechestrarea și confiscarea veniturilor provenite din activitatea infracțională, *“fiecare Parte adoptă măsuri legislative și altele considerate necesare pentru a abilita instanțele judiciare sau alte autorități competente să ordone comunicarea sau sechestrarea dosarelor bancare, financiare sau comerciale... Nici o Parte nu va invoca secretul bancar pentru a refuza aplicarea prezentului articol.”*

9. Neconstituționalitatea normelor legale contestate este argumentată de Curte prin neclaritatea unor noțiuni nedefinite din legile nr.1104-XV din 06.06.2002 și nr.190-XVI din 26.07.2007, care, în opinia Curții, *“crează un șir de incertitudini în aplicarea lor, fiind în discordanță cu exigențele clarității și previzibilității legii”*. Nici autorul sesizării, nici părțile în proces n-au invocat neclaritatea normelor legale contestate sau dificultăți în aplicarea acestora. Reprezentanții Centrului au declarat că pe parcursul a opt ani de cînd funcționează Legea nr.1104-XV nu a fost înregistrată nici o reclamație referitor la neclaritatea legii sau acțiunile Centrului.

Astfel, neaducînd alte argumente convingătoare, decît cel privind neclaritatea prevederilor contestate, Curtea a creat un precedent periculos, deoarece, potrivit art.66 lit.c) din Constituție, una din atribuțiile de bază ale Parlamentului este interpretarea legilor și asigurarea unității reglementărilor legislative pe întreg teritoriul țării. Astfel, problema în cauză nu este de competența Curții Constituționale. Orice neclaritate a legii poate fi lichidată prin interpretarea ei oficială de către Parlament.

În baza celor expuse, considerăm că prevederile contestate corespund dispozițiilor constituționale. A le declara drept neconstituționale înseamnă a aduce atingere intereselor securității statului, bunăstării economice a țării.

Lipsind Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției de dreptul de a exercita măsurile asiguratorii și preventive prevăzute de normele contestate, statul nu-și va putea onora obligațiile asumate la scară internațională privind combaterea corupției și spălării banilor și nu va putea realiza normele Convenției Europene privind spălarea banilor, depistarea, sechestrarea și confiscarea veniturilor provenite din activitatea infracțională. Hotărîrea Curții va bloca activitatea Republicii Moldova în cadrul grupului de state antrenare în cooperarea pentru un schimb operativ de informații privind identificarea tranzacțiilor suspecte de spălare a banilor și finanțare a terorismului, precum și reprimarea acestor infracțiuni grave. De menționat că Republica Moldova a fost admisă în acest grup de state (grupul Egmont) în 2008, după aducerea legislației naționale în corespundere cu standardele internaționale în domeniu.

Curtea nu a luat măsuri pentru a exclude situația de incertitudine generată de hotărîrea sa. Or, grupările criminale internaționale pot profita de faptul că în Republica Moldova nu există un sistem de informare asupra tranzacțiilor suspecte. Art.26 alin.(5) din Legea cu privire la Curtea Constituțională oferă Curții posibilitatea de a stabili intrarea în vigoare a actului său la data pe care o consideră ea necesară. Fiind conștientă de responsabilitatea sa, Curtea Constituțională trebuia să acorde timp autorității legiuitoare pentru a ajusta cadrul normativ, astfel încît procesul de combatere a infracțiunilor de spălare a banilor și a terorismului să nu se întreprună în Republica Moldova nici pentru o zi.

JUDECĂTOR AL CURȚII CONSTITUȚIONALE

Elena SAFALERU

JUDECĂTOR AL CURȚII CONSTITUȚIONALE

Victor PUȘCAȘ

5 noiembrie 2010.